

СВІТЛЯЦЯ

ДОДАТОК ДО ГАЗЕТИ "НОВИНИ АКАДЕМІСТІВ"

№3 2006 (15)

для студентів ДОННАБА

Шановне студентство!

Цього року відзначаємо 70-річчя поета Івана Драча, непересічної постаті в українській і світовій літературі. Викладачі та студенти ДонНАБА щиро вітають ювіляра і зичать йому міцного здоров'я та невичерпної наснаги.

Шановний Іване Федоровичу!

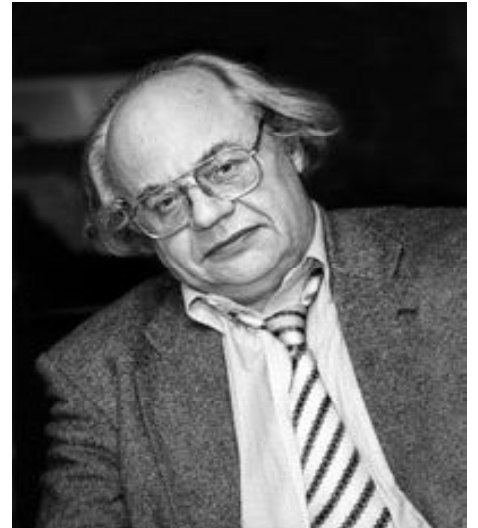
Щастя Вам і зорепаду,
Чистого кришталю слова.
Хай ясніють очі Ваші
В світлі нашої любові!

Черткова І., студентка ДонНАБА

Йди попереду себе —
В глибіню, в чистоту, в добро.
Осягаємо вічне небо.
Залишаємо вічне перо.

(І. Драч)

Протягом 35-літнього творчого неспокою поет видав збірки «Протуберанці сонця» (1965 р.), «Балади буднів», «Поезії», (1967 р.), «До джерел» (1972 р.), «Корінь і крона» (1974 р.), «Київське небо» (1976 р.), «Шабля і хустина» (1981 р.), «Теліженці» (1985 р.), «Вогонь з попелу» (1995 р.). Автор сценарію «Криниця для спраглих», кіноповістей «Іду до тебе» (Леся Українка), «Київська фантазія» (Микола Лисенко), повісті «Григорій Сковорода», книги літературознавчих статей «Духовний меч». Лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1976) та Державної премії СРСР (1983).

Я землі належу. Весь. До дна.
А до сонця золота струна
Тчеться вітром,
тчеться від землі —
Я пливу до сонця на крилі.
Душу носять по світах вітри.
Серце мчить крилато догори.
Я ж землі належу. До кісток.
До майбутніх буйних пелюсток.

(І. Драч)

«Люблю повертати людину очима до сонця. Спочатку поболіють очі, зате як політшується зір! Світ стає дорожчим, ріднішим, відчутнішим. Люблю повертати людину очима до сонця мистецтва». (І. Драч)

«Художнику – немає скutih норм.

Він – норма сам, він сам в своєму стилі».

З іменем Івана Драча тісно пов'язане визначення «шістдесятники». Він вирізняється тим, що ніколи не був однозначний. Його поезія не вкладається в звичні норми, в рамки якоїсь однієї стильової лінії, творчої манери. Вже його перша збірка «Соняшник» засвідчила, що її автор – першовідкривач і першопроходець. Його поезії притаманне багатоголосся тем і образів, ускладнена метафорич-

ність, поліфонічність. У світ поезій Драча постійно вливаються людські турботи, радощі й печалі, а з ними народжуються й нова естетична якість та власний художній стиль. Кредо поета – не повертатись до досягнутого, а завжди прокладати нову стежку. Про що б не писав Іван Драч, він прагне збагнути людину, її сутність, пізнати насамперед себе, а через себе – інших людей, їхній макро- і мікрокос-

мос. При читанні його творів потрібно знати, що він зробив нормою поезії багато понять і явищ, які до того перебували за межами мистецької краси, що він виробив свій неповторний метафоричний спосіб мислення, стиль, котрий можна роками досліджувати й розгадувати, але неможливо збагнути до кінця.

Постать Івана Драча в нашій історії стоятиме поруч з письменниками і поетами, які були не лише пророками, а й творцями української державності.

Фрагмент з інтерв'ю з І. Драчем (2004р.)

– Цікаво, як Ви почали писати вірші?

– Я людина сільська, народився і виріс на півдні Київщини. З дитинства в мені весь час звучить римоване слово: не дає жити, підіймає мене... Як тільки у школі пішли твори, учителька української мови та літератури сказала: «Іване, пиши! Тобі треба писати!» (перший вірш «Ми за мир!» семикласника І. Драча був опублікований в районній газеті). З того часу, хочу я чи не хочу, в політиці знаходжусь чи за її межами, у любові чи без, а живе в мені Слово — і нікуди від нього не дітись. І Господу Богу я найбільше вдячний за те, що я належу Слово, а Слово належить мені.

Уся атмосфера кінця 70-х років була страшною. Я намагався залишитись поетом, буди самим собою. Це було важко. Дуже. Я колись написав «Січневу баладу» – про те, як в селі обирали головою сільради Леніна. Це правда... Люди вірили тоді і вірять зараз, хоча одна із заповідей Христових застерігає: «Не сотвори собі кумира»... Але у нас створюють собі ідолів, вірять їм, а потім знову і знову розбивають голови, йдучи за ними. Таке воно – наше життя...

– Ви вірші зараз пишете?

– Слава Богу, мене вірші не залишають. Знаєте, що перед смертю робив Тарас Шевченко? Це дуже цікаво! Він писав «Буквар» для дітей. В цій книжці є така сентенція, така теза: «Бо де добрі люди, там і правда буде, А де кривда буде, там добра на буде». Вдумайтесь в ці слова! Це біблейські речі, тому в ситуації, яка зараз у нас склалась, кожен повинен зазирнути в свою душу. Ми хочемо, щоб у нас усе змінилося? Давайте ж будувати майбутнє на добре, щоб добро нас вело і перед нами світилося.

Добро повинно перемогти, а зло загинути – інакше не буває на білому світі. І якщо ми цього не зрозуміємо, на нас обрушиться цунами...

Вислови видатних людей про І. Драча

«Уже сьогодні є підстави твердити, що без Івана Драча літературний перебіг не мислиться. Не мислиться без «Кирилових крил», без «на рівні вічних партитур», без «соняшника», який їздить на велосипеді, без «планетарної причетності», – одне слово, без тих «фірмених», суто Драчевих знаків, які стали називними, афористичними» (Б. Олійник).

«В особі митця маємо постать, яка здійснюється до верхів'їв планетарного ідейно-естетичного поступу і відкриває нам запахуість хліба й невмируість солі буття» (А. Ткаченко).

«Усвідомлення настійної потреби жити за найвищими законами краси і правди виступає в І. Драча не просто як гасло, заклик – воно

перейняте глибоким демократизмом...» (М. Ільницький).

«Його слово стало одним із символів повноцінності сучасної української культури, її здатності посісти гідне місце в культурі людства» (І. Дзюба).

«Іван Драч – поет, наділений великим, яскравим талантом» (Ю. Суровцев).

Духовні читання у Святогірську

22–24 вересня у м. Святогірську пройшла чергова науково-методична конференція «Святогірські духовні бесіди», присвячена 70-річчю від дня народження Івана Драча й літературно-критичному огляду творчого доробку поета.

Мальовничий берег Банного озера, прекрасні краєвиди духовної колиски Донеччини надихали на сприйняття поезії. Доповіді студентів і викладачів – учасників конференції (всього 14) були присвячені аналізу граней творчості поета. З особливою зацікавленістю були сприйняті доповіді «Сонцепоклонницькі мотиви творчості І. Драча», «Поема-мозаїка «Чорнобильська мадонна», «Синтаксис поезій І. Драча», «Технічна термінологія в поезіях І. Драча» та інші.